

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Toruń, 3 września 2020r. Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Elżbieta Stępniewicz

Protokolant : starszy sekretarz sądowy Katarzyna Domanowska

po rozpoznaniu na rozprawie 6 sierpnia 2020r.

sprawy z powództwa N. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powódki N. S. kwotę 70.00,00 (siedemdziesiąt tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 20 maja 2019r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2475,56 (dwa tysiące czterysta siedemdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt sześć groszy) zł tytułem zwrotu części kosztów procesu,

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Toruniu) kwotę 3.500,00(trzy tysiące pięćset) zł tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu,

5. nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Toruniu) kwotę 58,91(pięćdziesiąt osiem złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) zł tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu, na poczet której zalicza pozostałą zaliczkę w kwocie 58,91 zł,

6. obciąża Skarb Państwa pozostałymi kosztami sądowymi, których nie miała obowiązku uiścić powódka.

Elżbieta Stępniewicz

IC 1205/19

UZASADNIENIE

Pozwem z 03 lipca 2019 r. powódka N. S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego (...) S.A. kwoty: 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek śmierci ojca R. S. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 26 stycznia 2018 r. oraz kosztów procesu w kwocie 5.400,00 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 34,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu N. S. podała, że 08 marca 2008 r. w S. P. L. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i doprowadził do zderzenia z jadącym w przeciwnym kierunku samochodem prowadzonym przez R. S.- ojca powódki, na skutek czego R. S. i jego pasażerka ponieśli śmierć na miejscu. W następstwie śmierci R. S. naruszone zostało dobro osobiste powódki - **prawo do życia w pełnej rodzinie**. Pełnomocnik powódki zgłosił roszczenie – pozwany odmówił wypłaty świadczenia. W dniu 09 lutego 2009 r. opiekunowie prawni powódki zawarli z pozwanym umowę ugody, mocą której pozwany wypłacił kwotę 45.000,00 zł, a strona powodowa rzekła się roszczeń z tytułu

zadośćuczynienia. Ugoda została jednak zawarta bez zgody sądu rodzinnego, a ponieważ zrzeczenie się roszczeń o charakterze osobistym stanowi czynność przekraczającą zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka, zrzeczenie nie było skuteczne (k. 3-9).

Postanowieniem Sądu z 30 lipca 2019 r. powódka została zwolniona od kosztów sądowych w części, tj. od opłaty od pozwu (k. 34-35).

W piśmie z 09 października 2019 r. stanowiącym odpowiedź na pozew, strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut przedawnienia, ponieważ powódka ewentualne roszczenia mogła zgłaszać do 2016 r. Nadto pozwany podniósł zarzut rzeczy ugodzonej, powołując się na ugodę z 09 lutego 2009 r. W ocenie pozwanego wypłacona powódce kwota jest adekwatna do okoliczności faktycznych i prawnych i wyczerpuje roszczenia powódki (k. 41-48).

Na rozprawie 16 stycznia 2020 r. strona pozwana oświadczyła, że wyraża zgodę na zawarcie ugody i zapłatę na rzecz powódki kwoty 40.000,00 zł oraz zwrot połowy kosztów sądowych i zastępstwa – strona powodowa nie wyraziła zgody na ugodę w zaproponowanym kształcie (k. 67).

W piśmie z 09 lipca 2020 r. strona pozwana oświadczyła, że nie wyraża zgody na zakończenie sporu i zawarcie ugody na poziomie 60.000,00 zł (k. 113).

W piśmie z dnia 10 lipca 2020 r. strona powodowa oświadczyła, że nie wyraża zgody na zawarcie ugody na poziomie 60.000,00 zł (k. 114).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 08 marca 2008 r. ojciec powódki R. S., wraz z pasażerami B. P. i M. B., poruszał się samochodem O. (...). W miejscowości S., gm. R., pow. G. P. L. prowadzący samochód (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że poruszając się z nadmierną prędkością, pokonując łuk drogi, stracił panowanie nad pojazdem, wjechał na przeciwległy pas jezdni, po czym zderzył się czołowo pojazdem prowadzonym przez R. S.. Wskutek wypadku R. S. oraz pasażerka pojazdu B. P. ponieśli śmierć, zaś M. B. doznała naruszenia czynności narządu ciała na czas powyżej 7 dni.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Golubiu – Dobrzyniu z 27 października 2008 r., sygn. akt II K 59/08, P. L. uznany został za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia tj. przestępstwa z art. 177 § 2 **kk** i wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynosząc 5 lat.

okoliczności bezsporne, **patrz też** wyrok SR w Golubiu – Dobrzyniu z 27 października 2008 r. sygn. akt II K 59/08 (k. 17-18), odpis skrócony aktu zgonu (k. 19)

Sprawca zdarzenia posiadał ważne ubezpieczenie OC w pozwanym Towarzystwie (...).

okoliczność bezsporna

W dniu zdarzenia powódka N. S. miała niespełna 12 lat. Rodzice powódki R. S. i S. S. rozwiedli się około 2 lata przed wypadkiem i powódka zamieszkała z ojcem, który był w stanie zapewnić jej odpowiedni byt materialny i wychowanie. Powódka była bardzo związana z ojcem, z którym spędzała wolny czas, jeździła na grzyby, biwaki, czy też mecze piłki nożnej. Ojciec nauczył również powódkę systematyczności i samodyscypliny w nauce. Powódka była również związana z matką, jednak nie spędzała z nią tak wiele czasu jak z ojcem. Około 3 miesiące po tragicznej śmierci ojca, matka powódki popełniła samobójstwo.

dowód : zeznania powódki N. S. (k. 69 g. 00:59:29), zeznania świadka A. M. (k. 67v-68, g. 00:08:39, 00:28:01), zeznania świadka L. M. (1) (k. 68-68v, g. 00:32:01), zeznania świadka M. S. (k. 68v-69 g. 00:49:52-00:57:58)

Śmierć ojca była dla powódki niezwykle traumatycznym doświadczeniem. Zamknęła się w sobie, odczuwała pustkę i smutek. W tym okresie była uczennicą szkoły podstawowej i jej stan zwracał uwagę nauczycieli, którzy kierowali ją na rozmowy z psychologiem szkolnym. Początkowo powódka nie uświadamiała sobie w pełni tragizmu sytuacji, w której się znalazła. Z czasem, w miarę dorastania, docierało do niej co się wydarzyło i zaczęła obawiać się o swoją przyszłość. Pojawiły się u niej problemy natury psychicznej – miewała problemy ze snem, dokonywała samookaleczeń. W 2013 r. była hospitalizowana psychiatrycznie. W 2015 r. próbowała popełnić samobójstwo, później również dokonywała samookaleczeń i w sytuacjach stresowych nie panowała nad swoimi emocjami. Od 2018 r. leczy się w PZP głównie z powodu problemów ze snem i kontrolą emocji. W dalszym ciągu często wspomina tragicznie zmarłego ojca, często chodzi na cmentarz, szczególnie w momentach słabości.

Po śmierci ojca powódka ujawniała zaburzenia adaptacyjne. Odczuwała smutek, uczucie bólu i starty, trudno jej było zrozumieć co się stało. Zachwiane zostało jej poczucie bezpieczeństwa, pojawił się lęk, kłopoty ze snem i przykre myśli. Wskazane zaburzenia wpłynęły na jej życie osobiste. Pomimo tego, że proces żałoby został już zakończony, powódka w dalszym ciągu odczuwa subiektywny dyskomfort związany ze śmiercią ojca – uczucie straty i tęsknoty. Dodatkowo śmierć ojca, będąca niebywale traumatycznym doznaniem dla 12 latki z dużą dozą prawdopodobieństwa jest jedynym z czynników zakłócających prawidłowy rozwój jej osobowości – powódka leczy się z powodu kłopotów z kontrolą emocjonalną i zaburzeń snu.

dowód : zeznania powódki N. S. (k. 69 g. 00:59:29), zeznania świadka A. M. (k. 67v-68, g. 00:15:06-00:23:59, 00:28:19), zeznania świadka L. M. (1) (k. 68-68v, g. 00:32:01-00:47:43), zeznania świadka M. S. (k. 68v-69 g. 00:49:52-00:57:58), opinia psychologiczna (k. 102-105)

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Golubiu – Dobrzyniu z 03 lipca 2008 r., sygn. akt III Nsm 38/18 umieszczono powódkę w rodzinie zastępczej u A. i L. M. (2) – dziadków powódki od strony matki.

dowód : postanowienie SR w Golubiu – Dobrzyniu z dnia 03 lipca 2008 r., sygn. akt III Nsm 38/08 (k. 24)

Pismem z 15 listopada 2008r. T. P. - reprezentujący A. M. i L. M. (1)- występujących jako prawni opiekunowie małoletniej powódki, zgłosił pozwanemu roszczenie wypłaty z tytułu OC sprawcy kwoty:

- 50 tys. zł z tytułu odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej,
- 200 zł z tytułu kosztów pogrzebu,
- 300 zł z tytułu miesięcznej renty alimentacyjnej.

Pismem z 2 lutego 2009r. skierowanym do pozwanego, T. P. oświadczył, że nie akceptuje zaproponowanej kwoty 40 tys. zł, a zgadza się na 50 tys. z tytułu odszkodowania i 200 zł z tytułu renty.

dowód : pismo z 15.11.2008r. i z 2.02.2009r.- w aktach szkody k.49

W dniu 09 lutego 2009 r. pomiędzy pozwanym a T. P. – Biurem Doradztwa i (...) w Dochodzeniu Odszkodowań po Wypadkach zawarta została ugoda dotycząca szkody nr (...). Mocą wspomnianej ugody strony ustaliły, iż czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie zasadności i wysokości roszczeń powódki, dotyczących szkody polegającej na spowodowaniu śmierci R. S. i wynikających stąd szkód materialnych i niematerialnych (§ 1). Ustalono, że pozwany przyzna powódce tytułem wszystkich należności wynikających ze zdarzenia i umowy opisanych w § 1, łączną kwotę 45.000,00 zł oraz rentę alimentacyjną w kwocie 200,00 zł miesięcznie za okres od kwietnia 2008 r. do miesiąca, w którym powódka osiągnie pełnoletność, tj. do kwietnia 2014 r., a w przypadku kontynuowania nauki w trybie dziennym – do czasu jej ukończenia, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia, tj. do kwietnia 2020 r. (§ 2). Strony postanowiły, że rozliczenie wynikające z ugody wyczerpuje wszelkie roszczenia główne i uboczne

powódki wobec pozwanego i sprawcy wypadku jakie powstały lub mogą powstać w przyszłości ze stosunku prawnego i zdarzenia, o którym mowa w § 1 i z tego tytułu nie roszczą i nie będą rościć do siebie żadnych wzajemnych pretensji (§ 3).

dowód : uгода z dnia 09 lutego 2009 r. (k. 26)

Pozwany wydał 18 lutego 2009r. polecenie wypłaty powódce **kwoty 45 tys. zł z tytułu odszkodowania i kwoty 2200zł z tytułu odszkodowania- renty** za okres od kwietnia 2008r. do lutego 2009r.

Dowód :polecenie wypłaty z 18.02.2009r. w aktach szkody

Uгода zawarta została bez zezwolenia sądu opiekuńczego.

okoliczność bezsporna

W piśmie z 14 września 2017 r. pozwany oświadczył, iż nie znajduje podstawy do uznania dalszych roszczeń.

W piśmie z 11 kwietnia 2019 r. strona powodowa wystosowała do pozwanego reklamację i wezwała ją do wypłaty kwoty 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej łączącej zmarłego R. S. z powódką.

W piśmie z 20 maja 2019 r. pozwany poinformował, iż w dalszym ciągu nie znajduje podstawy do zmiany zajmowanego stanowiska.

dowód : pismo pozwanego z 14 września 2017 r. (k. 27), reklamacja z 11 kwietnia 2019 r. (k. 28-29), pismo pozwanego z 20 maja 2019 r. (k. 30-32)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzoną w aktach sprawy dokumentację, zeznania świadków oraz powódki, a także na podstawie sporządzonej do sprawy opinii psychologicznej.

Dokumentacja znajdująca się w aktach sprawy w ocenie Sądu jawiła się jako w pełni wiarygodna. Jej prawdziwość nie była również podważana przez żadną ze stron.

Powódka w złożonych przez siebie zeznaniach wskazała na relacje silne relacje łączące ją z tragicznie zmarłym ojcem. Opisała również jak utrata ojca wpłynęła na jej życie i stan psychiczny. Zeznania powódki należało uznać za spójne, konsekwentne i jako takie w pełni zasługujące na uwzględnienie. W całym zakresie korespondują one z zeznaniami złożonymi przez świadków A. M., L. M. (1), M. S. oraz ze sporządzoną do sprawy opinią psychologiczną.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków A. M., L. M. (1) oraz M. S. - dziadków powódki. Wskazani świadkowie zdali spontaniczną relację, w której opisali życie powódki sprzed wypadku oraz stopień zażyłości, który występował pomiędzy powódką, a jej tragicznie zmarłym ojcem. Świadkowie zgodnie opisali również stan powódki po utracie ojca oraz przebieg związanej z tym żałoby. Złożone przez w/w świadków zeznania były spójne i wzajemnie się uzupełniały. W pełni korespondują również z zeznaniami powódki oraz opinią psychologiczną.

W opinii psychologicznej z 18 czerwca 2020 r., sporządzonej na podstawie akt sprawy, dokumentacji medycznej oraz przeprowadzonego badania psychologicznego, biegła sądowa z dziedziny psychologii klinicznej mgr D. K. wskazała, że powódka po śmierci ojca ujawniała zaburzenia adaptacyjne. Występujące u niej zaburzenia w postaci lęku, kłopotów ze snem i przykrych myśli wpłynęły na jej życie osobiste. Pomimo tego, że proces żałoby został zakończony, powódka w dalszym ciągu odczuwa uczucie straty i tęsknoty. Śmierć ojca mogła również stanowić jeden z czynników zakłócających rozwój jej osobowości – kłopoty emocjonalne, problemy ze snem. W ocenie Sądu opinia sporządzona została w sposób profesjonalny i rzetelny- biegła przeprowadziła badanie powódki, a następnie w oparciu o posiadaną wiedzę

specjalistyczną sporządziła opinię, dlatego opinia zasługiwała na uwzględnienie. Wnioski wywiedzione przez biegłą w pełni korespondują również z zeznaniami zarówno powódki jak i świadków.

Przechodząc do zasadniczych rozważań prawnych, powódka domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek śmierci ojca R. S. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 26 stycznia 2018 r.

W odpowiedzi na powyższe pozwany podnosił, iż: po pierwsze roszczenie jest przedawnione, ponieważ powódka mogła zgłaszać swoje roszczenia do 2016 r.; po drugie zaś zachodzi powaga rzeczy ugodzonej, bowiem wszelkie roszczenia powódki wobec ubezpieczyciela zostały zaspokojone w zawartej ugodzie. Nadto wypłacona kwota w pełni zaspokoila roszczenia główne i uboczne powódki, a dochodzone roszczenie jest nieuzasadnione, nieudowodnione i znacznie zawyżone.

W ocenie Sądu żądanie powódki w przeważającym zakresie zasługiwało na uwzględnienie, a argumentacja pozwanego jawiła się jako co do zasady nietrafiona.

Strona powodowa żądanie swoje wywodziła między innymi z art. 448 w zw. z art. 24 § 1 kc w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji tych przepisów, dokonanej ustawą z 23 czerwca 1996r. o zmianie ustawy – Kodeks Cywilny (Dz. U. 1996r. Nr 114, poz. 542).

W ocenie Sądu strona powodowa właściwie wskazała podstawę prawną dochodzonych roszczeń.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 20 grudnia 2012 r., III CZP 93/12 wskazał, że: ...w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest ugruntowane jednolite stanowisko, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc, jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu **przed dniem 3 sierpnia 2008 r.**

Należy też wskazać, że w myśl art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z 22 maja 2003 r. (tekst jednolity z 8 lutego 2013r. Dz.U. z 2013 r. poz. 392):

„Z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.”

Tego właśnie przepisu dotyczy cytowana już uchwała Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2012 r. której teza brzmi: „Artykuł 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) - w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 KC.”

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia, wskazać należy, że przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym podlega ogólnym regułom przedawnienia ustanowionym w przepisach art. 117 i następujących kc, z modyfikacjami określonymi w art. 442¹ kc, dotyczącymi terminów przedawnienia tych roszczeń i ich biegu. Przepisy te regulują przedawnienie wszelkich roszczeń majątkowych w zakresie odpowiedzialności deliktowej, a więc roszczeń o naprawienie szkody majątkowej oraz roszczeń o pieniądze zadośćuczynienia krzywdzie (Olejniczak Adam. art. 442(1). W: Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, wyd. II. LEX, 2014.).

Art. 442¹ § 1 kc stanowi, iż roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności

mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. **Jeżeli szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa** bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 2). **Przedawnienie roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat dwóch od uzyskania przez nią pełnoletności** (§ 4).

Na gruncie niniejszej sprawy nie budził wątpliwości fakt, iż P. L. 08 marca 2008 r. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym określone w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym, w następstwie czego zderzył się z jadącym w przeciwnym kierunku samochodem kierowanym przez R. S., na skutek czego R. S. poniósł śmierć na miejscu. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Golubiu - Dobrzyniu z 27 października 2008 r., sygn akt II K 59/08 P. L. uznany został za winnego popełnienia czynu stanowiącego przestępstwo - występki z art. 177 § 2 kk. Mając na uwadze powyższe, termin przedawnienia roszczenia w niniejszej sprawie upływa najwcześniej 08 marca 2028 r.

Przechodząc dalej, pozwany niezasadnie w ocenie Sądu podnosił, iż wszelkie roszczenia główne oraz uboczne powódki wobec pozwanego zostały zaspokojone w zawartej ugodzie, na podstawie której powódka otrzymała kwotę 45.000,00 zł oraz rentę w wysokości 200,00 zł. Zgodnie z art. 101 § 1 kro, rodzice obowiązani są sprawować z należytą starannością zarząd majątkiem dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Natomiast zgodnie z § 3 tego przepisu, rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko.

Ustawodawca w art. 101 § 3 kro wprowadził zasadę, zgodnie z którą rodzice ***nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego*** dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Wyróżniono zatem dwie sytuacje. Pierwsza z nich ma miejsce, gdy rodzice, jako przedstawiciele ustawowi, dokonują czynności prawnej w imieniu dziecka, druga – kiedy rodzice wyrażają zgodę na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu przez dziecko. Drugi przypadek dotyczy dzieci posiadających ograniczoną zdolność do czynności prawnych, czyli małoletnich dzieci, które ukończyły 13 lat (art. 15 k.c.). Zgodnie z art. 17 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Artykuł 101 § 3 in fine kro nie stanowi legem speciale wobec art. 17 k.c. W przypadku małoletnich dzieci, które ukończyły lat 13, nadal rodzice muszą wyrazić zgodę na czynności zobowiązujące oraz rozporządzające. W przypadku czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu konieczna jest dodatkowo zgoda sądu opiekuńczego. W orzecznictwie SN dominuje pogląd, że zezwolenia sądu opiekuńczego wymagają procesowe czynności dyspozycyjne, jak np. zrzeczenie się roszczenia odszkodowawczego (orzeczenie SN z 5.03.1962 r., IV CR 578/61, OSNCP 1963/6, poz. 127), cofnięcie pozwu (orzeczenie SN z 1.08.1966 r., II CR 279/66, OSNPG 1966/11–12, poz. 58). Zgodnie z tezą postanowienia SN z 9.09.1997 r., I CKU 13/97, Prok. i Pr.-wkl. 1998/3, s. 29: „Czynności dyspozycyjne podejmowane w postępowaniu sądowym w imieniu małoletniego dziecka, takie jak zawarcie ugody w sprawach wykraczających poza bieżącą administrację jego majątkiem, a więc m.in. w sprawie o dział spadku czy zniesienie współwłasności, należą do kategorii czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu w rozumieniu art. 101 § 3 kro” W postanowieniu z 5.02.1999 r., III CKN 1202/98, LEX nr 1213617, do czynności dyspozycyjnych podejmowanych w postępowaniu sądowym przez rodziców w imieniu małoletniego dziecka SN zaliczył: zawarcie ugody w sprawach wykraczających poza bieżącą administrację jego majątkiem, znoszenie współwłasności, czynności podejmowane w sprawie należnego dziecku odszkodowania.

Czynność materialnoprawna dokonana bez zgody, o której mowa w art. 101 § 3 kro, jest czynnością bezwzględnie nieważną jako czynność sprzeczna z prawem (art. 58 § 1 k.c.). Zezwolenie nie może być udzielone ex post, a sama czynność nie może być konwalidowana (por. uchwała całej Izby Cywilnej SN z 24.06.1961 r., I CO 16/61, OSNCP 1963/9, poz. 187; postanowienie SN z 12.12.1997 r., III CKU 92/97, za: J. Gudowski, Kodeks rodzinny..., s. 368). Zezwolenie, o którym mowa w art. 101 § 3 kro stanowi „zezwoenie organu państwowego, a nie zgodę osoby trzeciej w rozumieniu art. 63 k.c.” (zob. postanowienie SN z 19.05.2005 r., V CK 669/04, LEX nr 603871).

Sąd powinien dokładnie sprecyzować konkretną treść czynności przekraczającej zwykły zarząd, na którą wydaje zezwolenie (postanowienie SN z 11.02.1997 r., II CKN 90/96, LEX nr 1228425) (Jędrejek Grzegorz. Art. 101. W: Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz aktualizowany. System Informacji Prawnej LEX, 2019).

Z ustaleń poczynionych w sprawie jednoznacznie wynika, że ugoda z 09 lutego 2009r. zawarta została bez zgody o której mowa w art. 101 § 3 kro i w konsekwencji stanowi czynnością nieważną. Gdyby nawet poglądu powyższego Sądu co do konieczności uzyskanie zgody na zawarcie ugody polegającej na przyjęciu przez przedstawicieli powódki od pozwanego pieniędzy nie podzielać, to z całą pewnością bez zgody sądu nie było możliwe zrzeczenie się w imieniu powódki jakichkolwiek roszczeń związanych ze śmiercią ojca. W tej sytuacji w niniejszej sprawie nie może być mowy o powadze rzeczy ugodzonej. Należy w tym miejscu zdaniem Sądu podnieść, że przedstawiciele powódki, których reprezentował pan T. P., nigdy nie domagali się w postępowaniu likwidacyjnym prowadzonym w latach 2008/2009 od pozwanego zapłaty zadośćuczynienia, żądali zapłaty odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej powódki i renty oraz żądali zwrotu kosztów pogrzebu. Pisma, które w 2008 i 2009r. roku były wymieniane między panem P., a pozwanym **nie dotyczą zapłaty na rzecz powódki zadośćuczynienia**. Pozwany wypłacając w 2009r. ugodzone należności także jako rodzaj polecenia wskazywał "odszkodowanie". W tej sytuacji wypłacona w 2009r. przez pozwanego kwota 45 tys. zł nie może być potraktowana jako należność wypłacona tytułem zadośćuczynienia. Na marginesie należy zdaniem Sądu zauważyć, że jeszcze kilka lat temu towarzystwa ubezpieczeniowe negowały możliwość dochodzenia od sprawców wypadków; przez osoby najbliższe zmarłych poszkodowanych; zadośćuczynienia w sytuacji, w której do zdarzenia doszło przed zmianą przepisów czyli przed 3 sierpnia 2008r. Tym samym zdaniem Sądu wypłacona przez pozwanego przedstawicielom małoletniej w 2009r. kwota 45 tys. zł w żadnym razie nie mogła stanowić zadośćuczynienia i nie mogła wpływać na wysokość zasądzonej w niniejszej sprawie kwoty.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż tragiczna śmierć ojca powódki – R. S. – stanowiła dla powódki wyjątkowo traumatyczne doświadczenie. W okresie, gdy doszło do zdarzenia rodzice powódki byli rozwiedzeni, powódka na co dzień zamieszkiwała z ojcem, który zapewniał jej odpowiednie warunki materialne i troszczył się o nią. Powódka, choć miała dobre relacje z matką, jej związek z ojcem z racji wspólnego zamieszkiwania pod jednym dachem musiał być bliższy i silniejszy. To właśnie z ojcem powódka spędzała większość czasu wolnego, dzieliła wspólne pasje i w jego towarzystwie przebywała każdego dnia. Zarówno z zeznań powódki jak i świadków wynika, że tragicznie zmarły ojciec stanowił dla niej wzór i wsparcie na wielu płaszczyznach, nie tylko w aspekcie materialnym. W momencie wypadku powódka miała 12 lat, była jeszcze dzieckiem. Początkowo doskwierał jej naturalny smutek, ale ze względu na wiek, nie uzmysławiała sobie w pełni ogromu tragedii, który ją dotknął. Niedługo po śmierci ojca, samobójczą śmiercią zginęła jej matka. Powódka dopiero po pewnym czasie - w miarę dorastania, zaczęła zdawać sobie sprawę z tego, że ze względu na utratę obu rodziców, a w szczególności ojca, z którym była mocno związana, została sama na świecie. Brakowało jej wsparcia, które otrzymywała od ojca, a także wzorca który wyznaczałby jej kierunek w życiu. Powyższe okoliczności spowodowały, że zaczęły występować u niej problemy psychiczne, między innymi dokonywała samookaleczeń, próbowała popełnić samobójstwo. Powódka w dalszym ciągu leczy się ze względu na problem z kontrolą emocjonalną i zaburzeniami snu.

Celem zadośćuczynienia pieniężnego jest zrekompensowanie krzywdy za naruszenie prawa do życia w rodzinie oraz bólu spowodowanego utratą najbliższej osoby. Zadośćuczynienie ma złagodzić cierpienia psychiczne wywołane śmiercią osoby najbliższej i ma pomóc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej.

Zadośćuczynienie nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu odpowiednią kwotą, która zrekompensuje krzywdę i ból doświadczony przez powódkę w związku z tragiczną śmiercią jej ojca R. S., jest kwota 70.000,00 zł. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd miał na względzie stopień nasilenia cierpienia psychicznego, ich długotrwałość, a także wiek powódki oraz rodzaj więzi jaka łączyła ją z ojcem. Postępowanie dowodowe wykazało, że pomiędzy powódką a zmarłym ojcem istniała bardzo silna więź, której zerwanie spowodowało u niej ból i

cierpienie, odczuwalne w długim okresie czasu. Nie ulega wątpliwości, że na stan psychiczny powódki wpłynęła również samobójcza śmierć jej matki, która miała miejsce bezpośrednio po utracie ojca. Ze względu na bliskość czasową tych dwóch zdarzeń, oraz upływ czasu, nie jest możliwe precyzyjne ustalenie, które z nich stanowi główną przyczynę zaburzeń i dyskomfortu psychicznego odczuwanego przez powódkę do tej pory, jednakże w świetle zasad doświadczenia życiowego oczywistym jest, że śmierć ojca w 2008r. najbliższej dla powódki osoby - miała w tym kontekście niebagatelne znaczenie. Również biegła psycholog w sporządzonej do sprawy opinii wskazała, że śmierć ojca mogła być jednym z czynników zakłócających prawidłowy rozwój osobowości powódki w kolejnych latach. Ponieważ zarówno śmierć ojca jak i matki miała wpływ na stan emocjonalny powódki, a nie da się jednoznacznie ustalić w jakim procencie każde z tych zdarzeń z osobna zaważyło na jej zdrowiu i samopoczuciu psychicznym, zasadnym było ustalenie wysokości zadośćuczynienia za śmierć ojca na poziomie 70 tys. zł. Odsetki od dochodzonej kwoty zostały zasądzone od 25 maja 2019r. (k. 30), gdyż w tym dniu pozwany odpowiedział na wcześniej otrzymaną od pełnomocnika powódki reklamację z 11 kwietnia 2019r.(k.28), w której strona powodowa określiła wysokość żądanej kwoty z tytułu zadośćuczynienia. Brak jest dowodu wcześniejszego doreczenia pozwanemu wezwania do zapłaty zadośćuczynienia, które mogłoby uzasadniać ustalenie wcześniejszej daty od której powódka mogłaby żądać odsetek stąd Sąd przyjął, że pozwany popadł w opóźnienie z dniem, gdy odmówił powódce wypłacenia kwoty 100 tys. zł z tytułu zadośćuczynienia(art. 455 kc, 481§ 1 kc).

Strona powodowa wygrała sprawę w 70 %, a pozwana w 30%. Koszty procesu poniesione przez powódkę zamknęły się w kwocie 5858,09 zł (5400 zł wynagrodzenie pełnomocnika, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa, zaliczki:17,40 zł, 17,40 zł, 50 zł i 356,29 zł). Koszty strony pozwanej wyniosły łącznie 5417 zł (5400 zł wynagrodzenie pełnomocnika, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa). Po odjęciu od kwoty stanowiącej 70 % kosztów procesu poniesionych przez powódkę czyli od kwoty 4100,66 zł, kwoty stanowiącej 30 % kosztów procesu strony pozwanej- 1625,10 zł, do zasądzenia na rzecz powódki pozostała kwota 2475,56 zł (patrz pkt 3 wyroku, art. 100kpc).

Kwota należna Skarbowi Państwa z tytułu nieuiszczonej opłaty od pozwu wynosiła 5 tys. zł. W 70 % powinien pokryć ją pozwany- płacąc 3.500 zł, a powódka została obciążona tymi kosztami tylko częściowo- co do kwoty 58,91zł, która pozostała z niewykorzystanej zaliczki. Sąd nie obciążył powódki całością nieuiszczonych kosztów sądowych mając na względzie to, że powódka ma 24 lata, utrzymuje się z renty rodzinnej i pieniędzy od dziadków, a poza tym studiuje poza domem (art.113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, patrz pkt od 4 do 6 wyroku).

Z.

1. (...)

2. (...)

T. 17.09.2020r.